

ХОРТИНГ ЯК СИСТЕМА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ, ЯК ФІЛОСОФІЯ І СПОСІБ ЖИТТЯ

Постановка проблеми. В усі часи фізична культура була невід'ємною складовою загальної культури суспільства, основним завданням якої було і є поліпшення здоров'я, фізичного та духовного розвитку населення, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини з метою гармонійного формування її особистості, сприяння економічному і соціальному прогресу суспільства. Будь-яка народність, народ чи нація – це те суспільне середовище, в якому розвиток фізичної культури завжди є нагальною життєвою потребою і чи не найважливішим засобом підвищення соціальної й трудової активності людей, задоволення їхніх моральних, естетичних та творчих здібностей, взаємного спілкування, розвитку дружніх стосунків і зміцнення миру між народами.

Спорт як органічна частина фізичної культури надає можливість виявляти та уніфіковано порівнювати досягнення людей у різних видах фізичних вправ, технічної, інтелектуальної та іншої підготовки шляхом змагальної діяльності. Соціальна цінність спорту визначається його дійовим стимулюючим впливом на поширення фізичної культури серед різних верств населення.

Немає у світі народу, у якого не було б своїх національних фізичних вправ і рухливих ігор, що складають один із елементів фізичного виховання. Підтвердженням цього є чимала кількість національних видів спорту, в тому разі і єдиноборств, у яких втілюється національний дух, філософія та спосіб життя певного народу. Так, в Японії виникло й поширилося на інші країни карате, у Китаї – ушу, в Кореї – тхеквондо, в Англії – бокс, у Росії – самбо та ін., які є основою духовного та фізичного розвитку народів цих країн.

У світову скарбницю спортивних єдиноборств зробила свій внесок і Україна. Саме тут, на народному ґрунті виник той вид єдиноборств, який став фундаментом національного духу, філософії та способу життя.

Мета статті – наукове обґрунтування важливості розвитку в Україні нового бойового мистецтва – хортингу як повноконтрактного виду спорту, який може стати дієвою системою вдосконалення особистості й фундаментом національного духу, філософії та способу життя усіх вікових групи та верств українського народу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ідея створення нового національного бойового мистецтва – хортингу як національного повноконтрактного виду спорту з'явилась у відомій у світі єдиноборств людини, майстра спорту України міжнародного класу, Заслуженого тренера України, учасника бойових дій в Афганістані, а сьогодні – Президента Всесвітньої Федерації Хортингу й аспіранта лабораторії фізичного розвитку Інституту проблем виховання Національної Академії педагогічних наук України – Едуарда Анатолійовича Срьоменка.

Нині, за відсутності тих, які перейняли б козацькі бойові мистецтва та бойові традиції наших славних предків, розвитком хортингу як національного

виду спорту займається група досвідчених тренерів і майстрів спорту з контактних видів єдиноборств, діяльність яких ґрунтуються на багатому власному спортивному і життєвому досвіді, почутті патріотизму і національної єдності. Разом із засновниками хортингу ними було розроблено та вдосконалено методологічну і методичну базу, систему виховання; програми спортивних навантажень, правила змагань для різних вікових груп, програму учнівських кваліфікаційних випробовувань для дітей та юнацтва, а також програму підготовки тренерів та майстрів спорту з цього єдиноборства та програму його розвитку.

Проста та зрозуміла ідея цього українського національного виду спорту була підтримана у багатьох куточках України та у 26 країнах світу (на 1 січня 2014 р.). 20 вересня 2008 року у Києві було проведено Перший презентаційний семінар із питань створення нового виду єдиноборства – хортингу, в якому взяли участь 65 тренерів, інструкторів та спортсменів із 14 областей України. Основною метою і завданням семінару були: презентація нового виду єдиноборства, народженого в Україні; популяризація та розвиток хортингу в Україні; залучення дітей та молоді до здорового способу життя, зміцнення дружби між спортсменами. Такі семінари було проведено в Ужгороді, Дніпродзержинську, Донецьку, Дніпропетровську, Запоріжжі, Рівному, Черкасах та в інших містах України. На них були прийняті рішення про підтримку ініціативи щодо заснування в Україні нового національного виду спорту – хортингу.

На офіційному сайті Української Федерації Хортингу було розміщено звернення до вітчизняних фахівців з єдиноборств колективу Полтавської обласної федерації хортингу з пропозицією підтримати ініціативу заснування в Україні нового національного виду спорту – хортингу та висловлено бажання співпрацювати з фахівцями інших єдиноборств. Колектив Полтавської обласної федерації кіокушин карате вирішив повним тренерським, інструкторським та учнівським складом взяти активну участь у формуванні нової міжнародної федерації з хортингу як повноконтрактного виду спорту, з метою розповсюдження цього виду спорту в усьому світі, підкреслюючи важливість такої події для України. Колектив обласної федерації підкреслив своє прагнення працювати для здійснення цієї перспективної мети і запросив усіх бажаючих підтримати розвиток української фізичної культури та національних бойових традицій нашого народу.

Рішення про підтримку нового виду спорту в Україні та всебічне сприяння щодо його розвитку й популяризації були ухвалені на засіданнях багатьох громадських організацій, небайдужих до національної історії і майбутнього сучасних поколінь українців. Ідею про створення нового національного виду спорту в Україні було підтримано представниками різних верств населення, у тому числі творчої інтелігенції, які публікували свої звернення з цього приводу у засобах масової інформації.

З метою популяризації та залучення до нового виду спорту якнайширших верств населення, виховання морально-етичних, фізичних якостей спортсменів, відбору кращих спортсменів для виступу на обласних і всеукраїнських змаганнях у Києві та у багатьох інших регіонах України успішно пройшли перші змагання урізних вікових групах із цього виду спорту.

7 листопада 2008 року відповідно до рішення установчої конференції було створено Всеукраїнську громадську організацію „Українська Федерація Хортингу“, затверджено її статутні документи та структуру. З того часу у нашій країні успішно діє і розвивається новий національний вид спорту – хортинг як різновид змішаних єдиноборств із комплексною системою фізичної підготовки, розвитку і вдосконалення особистості. Українську Федерацію Хортингу в установленому порядку зареєстровано у відповідних державних органах. Наступне внесення хортингу до переліку видів спорту, що визнані в Україні, відкрило нові потужні можливості у розвитку та популяризації хортингу як в Україні, так і різних країнах світу, в яких хортинг почав стрімко розвиватися [2].

Головною метою створення та діяльності Української Федерації Хортингу є сприяння розвитку хортингу, популяризації та підвищенню ролі фізичної культури та спорту, зміцненню здоров'я, досягненню високих спортивних результатів, пропаганді здорового способу життя, вихованню морально-етичних, вольових та інтелектуальних здібностей людей, спільної реалізації та захисту законних соціальних, економічних, соціально-культурних, спортивних та інших інтересів її членів.

За короткий час хортинг із хобі кількох ентузіастів перетворився на масовий вид спорту. Спортивні клуби хортингу працюють сьогодні в усіх областях України, Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі. Він має свою символіку: емблему виду спорту, прапор, гімн та марш. Видатні поети і музиканти України складають вірші та пишуть багато пісень про вид спорту хортинг. Відомі художники пишуть картини на тематику національного виду спорту України.

В Україні заснована Всесвітня Федерація Хортингу (World Horting Federation), яка є міжнародною громадською організацією фізкультурно-спортивного спрямування, що розвиває і культивує хортинг поряд з іншими спортивними єдиноборствами. Основна мета федерації – здійснення комплексної програми популяризації хортингу на міжнародній арені.

Хортинг як спортивне єдиноборство сформувався у результаті узагальнення багаторічного досвіду та творчих винаходів тренерів, учених, спортсменів України. Із поширенням та розвитком його у багатьох інших країнах світу, які збагатили техніку хортингу, принесли у неї найбільш ефективні і раціональні прийоми, об'єднавши свої кращі досягнення у бойових мистецтвах, хортинг став яскравим представником нового напрямку комплексного змішаного єдиноборства у світі.

Як вид спорту, заснований на засадах національного фізичного, морально-етичного і духовного виховання, він нерозривно пов'язаний із відродженням народних традицій.

Слово „хортинг“ походить від назви відомого в усьому світі найбільшого острова на Дніпрі – Хортиця, у районі міста Запоріжжя, де колись зародилася Запорозька Січ. Завдяки стратегічному розташуванню Хортиця мала багате історичне минуле, відіграла прогресивну роль в історії українського народу, була оплотом воїнів-козаків, де вони удосконалювали бойове мистецтво з метою захисту рідного краю і боротьби проти татар і поляків. Серед козаків на Запорозькій Січі проводилися змагання з майстерності володіння вогнепальною

та холодною зброєю, кулачного бою і боротьби. Завдяки своїм військовим умінням і навичкам та фізичній підготовці козаки були грізною силою, з якою рахувались правителі європейських й азійських держав.

Національна гордість та дух переможців, формування характеру, розвиток майстерності козаків і були взяті за основу при створенні хортингу як національного виду спорту України. Хортиця і сьогодні асоціюється з лицарством, мужністю, відвагою і вихованням сильних фізично та духовно чоловіків [1; 2; 3].

У загальному розумінні хортинг як спортивне напрям у змішаних єдиноборствах засновано на досвіді сучасних методик підготовки професійних спортсменів із залученням прийомів повноконтактної версії змішаних бойових мистецтв. Він включає у себе комплекс ефективних прийомів самооборони, що становлять систему захисних та атакуючих технічних дій.

Повне розуміння цього бойового мистецтва значно ширше, і навички ведення бою хортингістами є лише малою прикладною його частиною.

Адже хортинг – це і спосіб життя, особливий погляд на навколишню дійсність, першочерговим завданням, якого є виховання людини духовної, внутрішньо багатой. Тільки через досягнення внутрішньої гармонії, людина може направити свою життєву енергію на досягнення достойної мети.

Тому важливою складовою подальшого розвитку хортингу є його поширення серед учнівської та студентської молоді. Хортингом може займатися будь-хто, незалежно від статі та фізичної підготовки. Особливо сприятливо заняття хортингом впливають на формування у дітей дисциплінованості, справедливості, наполегливості та вихованості, стимулюють бажання навчатися, працювати, досягати вершин. Хортинг допомагає дитині стати вольовою, цілеспрямованою особистістю. Комплекс тренувальних вправ здійснює **великий** вплив на весь організм людини. Як кажуть, той, хто займається хортингом, рідше хворіє та швидше одужує.

Сьогодні за ініціативи Української Федерації Хортингу і рішення колегії Міністерства освіти і науки України хортинг введено до навчально-виховних програм дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів, закладів позашкільної роботи, та дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

У Міністерстві освіти і науки України вирішується питання щодо запровадження хортингу у навчально-виховний процес професійно-технічних навчальних закладів.

Також федерація має рекомендації Міністерства освіти і науки України керівникам вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації щодо запровадження спеціалізації із зазначеного виду спорту у вищих навчальних закладах, які здійснюють підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста та магістра за напрямками підготовки та спеціальностями галузі знань 0102 „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини“.

Водночас, у вищих навчальних закладах, які здійснюють підготовку фахівців за іншими напрямками підготовки та спеціальностями, запропоновано включати до навчальних програм із фізичного виховання і спорту розділ з національного виду спорту хортинг з метою застосування його елементів під час проведення занять.

Запровадження хортингу у вищих навчальних закладах та підготовка у них фахівців за спеціалізацією із цього виду спорту надає можливість не лише популяризувати хортинг у країні, а й збільшити кількість тренерів і спортсменів-хортингістів.

Навчальний процес у навчальних закладах здійснюється відповідно до навчальних програм, розроблених фахівцями з хортингу Української Федерації Хортингу та затверджених Міністерством освіти і науки України. Програми містять характеристику виду спорту, мету і завдання щодо гармонійного розвитку, зміцнення здоров'я, фізичних якостей, виховання морально-вольових та етичних якостей учнів, студентів, спортсменів. У них зазначені режими роботи, наповнюваність навчальних груп, перелік необхідних документів для планування, обліку навчально-тренувальної роботи навчальних закладів. Організаційно-методичний напрям роботи у програмі передбачає спортивну підготовку, етапи багаторічної підготовки, основні засоби підготовки для кожної навчальної групи. Планування роботи проводиться з урахуванням вікових особливостей організму учня, студента, спортсмена. Для кожної навчальної групи в орієнтовних тематичних планах надається матеріал як теоретичної спрямованості, так і на розвиток спеціальних, і загальних фізичних якостей, психологічні, педагогічні та медико-біологічні засоби відновлення.

Навчальними програмами також передбачені вимоги до отримання рангів спортсменами-хортингістами, нормативні показники для кожної навчальної групи, які характеризують загальну, спеціальну підготовку, технічну і тактичну майстерність, критерії відбору та прогнозування хортингістів на різних етапах підготовки, функціонального стану, форми медико-біологічного контролю. Особлива увага у програмах приділяється виховній роботі, а також роботі на тренувально-оздоровчих зборах, у спортивних таборах під час зимових та літніх канікул.

Навчальні програми відповідають усім вимогам нормативно-правових актів, що регламентують діяльність навчальних закладів, вони пройшли офіційне педагогічне, медичне та науково-методичне програмне рецензування, отримали позитивні рецензії та наукові висновки щодо сприяння всебічному розвитку дітей та юнацтва. Міністерством освіти і науки України ухвалено рішення про надання навчальним програмам з хортингу грифа „Рекомендовано Міністерством освіти і науки України“ для використання під час навчально-виховного процесу [2].

Введення хортингу у навчально-виховний процес навчальних закладів України дає можливість поширювати бойові та культурні традиції українського народу і далі розвивати цей вид спорту серед дітей, школярів та студентської молоді.

Визнанню хортингу як впливового засобу у патріотичному та фізичному вихованні учнівської молоді, зміцненню його науково-теоретичних і практичних засад сприятиме наукова діяльність Української Федерації Хортингу. У її складі є: Департамент освіти і науки: Науково-методична колегія, Навчально-спортивна колегія, Колегія шкільного хортингу, Студентська ліга хортингу.

На офіційному сайті Української Федерації Хортингу розміщені рубрики:

- „Мінмолодьспорт України“,
- „Наукова діяльність Української Федерації Хортингу“,

- „Хортинг – виховна система“,
- „Теорія і методика хортингу“,
- „Хортинг у дошкільній освіті“,
- „Викладання хортингу у школі“,
- „Хортинг у профільних ліцеях“,
- „Хортинг у позашкільних навчальних закладах“,
- „Хортинг у професійно-технічній освіті“,
- „Хортинг у вищих навчальних закладах“,
- „Педагогіка хортингу“,
- „Психологія хортингу“,
- „Філософія хортингу“,
- „Реферати та дипломи“ тощо.

Тут кожен може ознайомитися із науковими працями, статтями, навчальними підручниками і посібниками, методичними рекомендаціями, навчальними програмами, лише рефератами і дипломними роботами, іншими науково- та навчально-методичними матеріалами, підготовленими фахівцями з хортингу, працівниками наукових установ та навчальних закладів усіх типів [3].

Тематика наукових праць, статей, навчально-методичних розробок дуже різноманітна і стосується багатьох аспектів, пов'язаних із становленням та розвитком хортингу. Це питання планування та організації навчально-виховного і тренувального процесів; системи підготовки фахівців з хортингу та його окремих напрямів; вивчення та врахування кращого вітчизняного й зарубіжного досвіду з навчання, викладання та підготовки тренерів; здійснення аналізу результатів наукових досліджень з питань виховання та підготовки хортингістів; розроблення практичних рекомендацій вікової і спортивної медицини; застосування теорії та методики фізичного виховання; питання фізичної, функціональної, теоретичної, базової технічної і тактичної, психологічної підготовки; тлумачення правил спортивного поєдинку в хортингу; дослідження у педагогіці, фізіології, гігієні, психології філософії та історії України.

Хортинг об'єднує багатьох провідних фахівців спорту з різних куточків України, переважна більшість з яких мають вищу спеціальну освіту і є спеціалістами та магістрами з фізичного виховання. Багато фахівців з хортингу є аспірантами, докторантами, здобувачами наукових ступенів у вищих навчальних закладах, наукових установах Національної академії педагогічних наук України, які здійснюють наукові дослідження, беруть участь у науково-практичних конференціях, семінарах, „круглих столах“, де обговорюються різноманітні актуальні проблеми стану та подальшого розвитку цього виду спорту.

Висновки:

1. Відродження національної культури і духовності, високих патріотичних ідеалів захисників Вітчизни, взірців здорового способу життя, зрозумілих молоді, – саме цього не вистачає сьогодні нашому суспільству. Базуючись на багатовікових традиціях українського народу, хортинг в Україні став не лише національним видом спорту, відродивши кращі традиції українських бойових мистецтв, а й важливою складовою загальнодержавної системи фізичної культури і спорту, патріотичного та духовного виховання молоді, зміцнення

здоров'я, розвитку фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей учнівської молоді.

2. На сьогодні хортинг по праву став у нашій країні національним видом спорту та одним із найпопулярніших і масовіших видів бойового мистецтва у світі. За своїм виховним потенціалом він швидко набуває виразних рис універсальної системи вдосконалення особистості, філософії та способу життя. І тому, одним із основних завдань Української Федерації Хортингу – є популяризація хортингу як в Україні, так і за її межами, що дасть можливість у недалекому майбутньому поставити питання про включення українського національного виду спорту хортингу до переліку олімпійських видів спорту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Витоки і подальший розвиток хортингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://horting.org.ua/node/40238>.
2. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма гурткової (секційної) роботи „Хортинг“ для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів : навч. вид. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
3. Офіційний сайт Української Національної Федерації Хортингу. Федерація твоєї Батьківщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.horting.org.ua>.

REFERENCES

1. *Vytoky i podalshyi rozvytok khortynhu* [Origins and subsequent development of horting]. Retrieved from <http://horting.org.ua/node/40238>.
2. Yeromenko, E. A. (2012). *Navchalna prohrama hurtkovoї (sektsiynoi) roboty Khortynh dlia uchniv 1–11 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv* [The curriculum circle (sectional) of „Horting“ for students of 1–11 grades of secondary schools]. Kyiv: Palyvoda A. V.
3. *Ofitsiyni sait Ukrainskoi Hatsionalnoi Federatsii Khortynhu. Federatsiia tvoiei Batkivshchyny* [Official website of the Ukrainian National Federation Horting. Federation is your homeland]. Retrieved from <http://www.horting.org.ua>.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ХОРТИНГУ

Актуальність. Спосіб життя населення України та стан сфери фізичної культури і спорту створюють загрозу та є суттєвим викликом для української держави на сучасному етапі її розвитку, зазначається в Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки, схваленою Кабінетом Міністрів України 31 серпня 2011 року розпорядженням № 828-р. [4]. Суспільству завжди важливо мати здорове та життєздатне населення. Провідну роль при цьому відіграють питання пропаганди здорового способу життя, однією з важливих складових якої є спорт, зокрема хортинг, пов'язаний із відродженням давніх українських народних традицій. Тому, дуже актуальною на сьогоднішній день є діяльність Української Федерації Хортингу. Головна мета – сприяння розвитку хортингу, популяризації та підвищенню ролі фізичної культури та спорту, зміцненню здоров'я, досягненню високих спортивних результатів, пропаганді здорового способу життя, вихованню морально-етичних, вольових та інтелектуальних здібностей людей, патріотичне виховання, всебічний розвиток особистості в душі добропорядності, патріотизму та любові до Батьківщини тощо [3].

Метою статті є аналіз і визначення стратегічних напрямів діяльності Української Федерації Хортингу (УФХ) у відповідності до „Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки“ та її очікуваних наслідків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Офіційне визнання хортингу національним видом спорту відбулося за наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту до Дня Незалежності України (наказ № 3000 від 21 серпня 2009 р.). У цьому історичному наказі Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту рекомендувало засновнику хортингу Е. А. Єрьоменку, як президенту Всеукраїнської федерації хортингу, розробити до 20 серпня 2011 року:

- 1) програму розвитку виду спорту в Україні на 4 роки;
- 2) відповідні пропозиції до спортивної класифікації;
- 3) правила проведення та суддівства змагань із виду спорту;
- 4) методичні рекомендації щодо проведення та суддівства змагань із виду спорту;
- 5) проводити всеукраїнські змагання, здійснювати заходи щодо подальшого розвитку виду спорту в Україні [2].

Усі рекомендації Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту президент Всеукраїнської федерації хортингу Е. А. Єрьоменко виконав завчасно. Крім того, Українською Федерацією Хортингу визначено стратегічні напрями діяльності у відповідності до „Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки“, яка була розроблена спираючись на статистичні дані, основними серед яких є:

- демографічна криза, яка зумовлюється зменшенням кількості населення України з 52,2 мільйона у 1992 році до 45,8 мільйона у 2010 році;

- погіршення стану здоров'я населення з різко прогресуючими хронічними хворобами серця, гіпертонією, неврозом, артритом, ожирінням тощо, що призводить до зменшення кількості осіб, які можуть бути залучені до спорту вищих досягнень, зокрема спроможних тренуватися, витримуючи значні фізичні навантаження, та досягати високих спортивних результатів;
- порівняно з 2007 роком кількість осіб, що віднесені за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, збільшилася на 40 відсотків, що спричинило зменшення кількості залучених дітей і молоді до занять в дитячо-юнацьких спортивних школах на 110 тисяч осіб;
- порівняно з 2007 роком зменшилася кількість інструкторів-методистів з фізичної культури на 45 відсотків, особливо за місцем роботи громадян та в сільській місцевості, зменшилася кількість стадіонів з трибунами на 1500 місць і т.д.

Серед основних негативних чинників сучасного етапу розвитку держави в галузі фізичної культури і спорту Концепцією Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки [4] визначено:

- 1) не сформованість сталих традицій та мотивацій щодо фізичного виховання і масового спорту, як важливого чинника фізичного та соціального благополуччя, поліпшення стану здоров'я, ведення здорового способу життя і подовження його тривалості;
- 2) погіршення стану здоров'я населення, що призводить до зменшення кількості осіб, які можуть бути залучені до спорту вищих досягнень, зокрема спроможних тренуватися, витримуючи значні фізичні навантаження, та досягати високих спортивних результатів;
- 3) неналагодженість скоординованої роботи між суб'єктами фізичної культури і спорту на етапах спортивного вдосконалення спортсменів;
- 4) невідповідність вимогам сучасності та значне відставання від світових стандартів ресурсного забезпечення сфери фізичної культури і спорту, а саме організаційного, кадрового, науково-методичного, медико-біологічного, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного;
- 5) обмежена рухова активність, нерациональне та незбалансоване харчування, фактори асоціальної поведінки у суспільстві;
- 6) невідповідність потребам населення послуг, що надаються засобами фізичної культури і спорту за місцем проживання, роботи громадян та в місцях масового відпочинку населення, у тому числі в сільській місцевості, та населення з інвалідністю;
- 7) низький рівень ресурсного забезпечення дитячо-юнацького та резервного спорту;
- 8) відсутність спортивної інфраструктури, здатної задовольнити потреби населення у щоденній руховій активності відповідно до фізіологічних потреб, у тому числі осіб з обмеженими фізичними можливостями;

- 9) низький рівень пропаганди в засобах масової інформації та просвіти населення щодо усвідомлення цінності здоров'я, відповідального ставлення батьків до виховання своїх дітей та не сформованість ефективної системи стимулювання населення до збереження свого здоров'я;
- 10) невисока престижність професій у сфері фізичної культури і спорту, низький рівень матеріального заохочення працівників бюджетного сектору цієї сфери;
- 11) недостатнє фінансування фундаментальних та прикладних досліджень, невідповідність системи впровадження результатів досліджень у практику фізкультурно-спортивної діяльності сучасним вимогам;
- 12) низький рівень медичного та медико-біологічного забезпечення осіб, що займаються фізичною культурою і спортом, та медико-біологічного забезпечення підготовки спортсменів високого класу тощо.

Зменшенню негативного впливу зазначених факторів значною мірою сприяє розвиток та впровадження хортингу, як національного виду спорту України, в усі сфери суспільного життя людини, незалежно від етнічної приналежності, професійної спрямованості, вікових категорій та стану здоров'я. Адже, діяльність УФХ в повній мірі відповідає Закону України „Про фізичну культуру і спорт“ [1], згідно якого державна політика України у сфері фізичної культури і спорту ґрунтується на засадах:

- 1) визнання фізичної культури і спорту як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави;
- 2) визнання фізичної культури як важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя;
- 3) визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини;
- 4) формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави;
- 5) забезпечення гуманістичної спрямованості та пріоритету загальнолюдських цінностей, справедливості, взаємної поваги та гендерної рівності.

Як оптимальний варіант забезпечення розвитку фізичної культури і спорту, Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки [4] визначає використання програмно-цільового методу та концентрацію зусиль центральних, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості, інших суб'єктів сфери фізичної культури і спорту із залученням коштів бюджетів усіх рівнів, інших джерел фінансування.

Спираючись на визначені в Програмі розвитку фізичної культури і спорту шляхи й способи розв'язання вищеназаних проблем [4], основними стратегічними напрямками діяльності УФХ протягом 2014-2016 років визначено здійснення комплексу заходів, спрямованих на:

- 1) впровадження хортингу в усіх типах навчальних закладів, за місцем роботи, проживання та місцях масового відпочинку населення, у

Збройних Силах та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, у правоохоронних органах, рятувальних та інших службах;

- 2) підтримку дитячого, дитячо-юнацького, резервного спорту, спорту вищих досягнень, спорту інвалідів та ветеранів засобами хортингу;
- 3) поліпшення організаційного, нормативно-правового, кадрового, матеріально-технічного, фінансового, науково-методичного, медичного, інформаційного забезпечення хортингу.

Розв'язання проблем пропонується здійснювати шляхом:

- 1) удосконалення нормативно-правової бази галузі фізичної культури і спорту та хортингу зокрема;
- 2) збільшення в навчальних закладах усіх типів обсягів рухової активності на тиждень за рахунок уведення до навчальних планів занять із хортингу та виховання здорової дитини із широким залученням батьків до цього процесу;
- 3) залучення учнів та студентів у позанавчальний час до занять хортингом у загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих навчальних закладах; організація і проведення спортивних змагань серед учнів та студентів;
- 4) створення умов для розвитку регулярної рухової активності різних верств населення для зміцнення здоров'я з урахуванням інтересів, побажань, здібностей та індивідуальних особливостей кожного;
- 5) підтримання співробітництва та спільної діяльності з центрами фізичного здоров'я населення, регіональними центрами з фізичної культури і спорту інвалідів та центрами олімпійської підготовки, у тому числі й державними;
- 6) удосконалення процесу відбору обдарованих дітей, які мають високий рівень підготовленості та здатні під час навчально-тренувальних занять витримувати значні фізичні навантаження, для подальшого залучення їх до системи резервного спорту;
- 7) впровадження хортингу в заклади фізичної культури і спорту, зокрема дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю, школи вищої спортивної майстерності, центри студентського спорту вищих навчальних закладів та залучення до навчально-тренувального процесу провідних тренерів;
- 8) підтримання та розвитку олімпійського, параолімпійського та дефлімпійського руху;
- 9) взаємодії з громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості та іншими суб'єктами сфери фізичної культури і спорту;
- 10) врегулювання системи розвитку матеріально-технічної бази хортингу та вжиття дієвих заходів до залучення інвестицій на зазначену мету;
- 11) поступового оновлення спортивної матеріально-технічної бази тренувальних закладів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл і загальноосвітніх навчальних закладів;

- 12) будівництва спортивних споруд або реконструкції та модернізації діючих;
- 13) підтримання вітчизняного виробництва товарів спортивного призначення;
- 14) оптимізації мережі вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку спеціалістів із хортингу, відповідно до галузевих і регіональних потреб у кваліфікованих кадрах;
- 15) впровадження в межах державного замовлення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців в освітній галузі „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини“ зі спеціалізацією „Хортинг“;
- 16) забезпечення з урахуванням міжнародного досвіду належної організації наукових досліджень у науковій галузі „Фізичне виховання і спорт“ та впровадження їх результатів у практику тренувально-спортивної діяльності, підготовки спортсменів високого класу, підготовки наукових кадрів та науково-педагогічних працівників;
- 17) популяризації здорового способу життя та подолання стану суспільної байдужості до здоров'я нації, у тому числі через широке впровадження соціальної реклами різних напрямків хортингу в засобах масової інформації;
- 18) удосконалення системи відзначення та заохочення спортсменів, тренерів, ветеранів хортингу;
- 19) залучення ветеранів спорту до занять хортингом, організація і проведення спортивних змагань серед ветеранів;
- 20) подальшого міжнародного співробітництва.

Діяльність Української Федерації Хортингу, спрямована на виконання Програма дасть можливість [4]:

- 1) збільшити обсяг рухової активності учнівської та студентської молоді до 8-12 годин на тиждень [4];
- 2) підвищити рівень залучення до національного спорту населення, насамперед молоді, із щорічним збільшенням рівня охоплення населення хортингом;
- 3) залучити до 20 відсотків дітей та молоді 6 – 23 років до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах відповідного спрямування, створити умови для розвитку резервного спорту та ефективного поповнення складу національних збірних команд [4];
- 4) забезпечити збереження передових позицій успішної участі українських спортсменів у міжнародних змаганнях різного рівня [4];
- 5) досягти насичення спортивними спорудами у кількості та якості, що надасть змогу створити необхідні умови для залучення різних категорій громадян України до занять хортингом;
- 6) створити цивілізовані умови для соціальної адаптації та реабілітації інвалідів і осіб із обмеженими фізичними можливостями [4];
- 7) підвищити рівень авторитету країни у світовому спортивному співтоваристві [4].

Виходячи з аналізу Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки в контексті діяльності Української Федерації Хортингу, було визначено стратегічні напрями діяльності УФХ у 2014-2016 рр. та її очікувані результати.

Отже, можна зробити **висновки**:

- 1) популяризація, розвиток та впровадження хортингу, сприятиме формуванню здорового, морально, інтелектуально й патріотично вихованого населення, та у повній мірі відповідає державній політиці України;
- 2) зазначені стратегічні напрями рекомендуємо до впровадження в усіх регіонах України та Федераціям Хортингу інших країн світу;
- 3) подальші дослідження будуть присвячені впровадженню зазначених стратегічних напрямів діяльності в південному регіоні України регіональними та місцевими осередками Української Федерації Хортингу, а також розвитку та популяризації прикладного виду хортингу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України Про фізичну культуру і спорт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
2. Єрмоєнко Е. А. Навчальна програма гурткової (секційної) роботи „Хортинг“ для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів : навч. вид. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
3. Інформаційна довідка: ВИД СПОРТУ – ХОРТИНГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.horting.org.ua/node/1100>.
4. Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/828-2011-p>.

REFERENCES

1. The Law of Ukraine “On Physical Culture and Sports”. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
2. Yeromenko, E. A. (2012). *Navchalna prohrama hurtkovoї (seksiynoi) roboty Khortynh dlia uchniv 1–11 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv* [The curriculum circle (sectional) of „Horting“ for students of 1–11 grades of secondary schools]. Kyiv: Palyvoda A. V.
3. *Informatsiina dovidka: vyd sporty khortynh* [Background: kind of sport is horting]. Retrieved from <http://www.horting.org.ua/node/1100>.
4. *Kontsepsiia Zahalnoderzhavnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy rozvytku fizychnoi kul'tury i sportu (2012-2016)* [Concept of the National program of development of physical culture and sports of 2012-2016]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/828-2011-p>.